

Računarska statistika

Snježana Lubura Strunjak

Zagreb, 10. lipnja 2021.

Monte Carlo integriranje - Importance sampling (uzorkovanje po važnosti)

Importance sampling je jedna od metoda koja se koristi za redukciju varijabiliteta, i koristi se zbog povećanja efikasnosti MC procjene (npr. MC procjene određenog integrala).

Efikasnost se definira kao kvocijent $\frac{Var(\hat{\theta}_0)}{Var(\hat{\theta}_1)}$, gdje su:

- $Var(\hat{\theta}_0)$ - varijanca nakon primjene tehnike za redukciju varijabiliteta
- $Var(\hat{\theta}_1)$ - varijanca direktne (osnovne) metode, bazirane na r replikacija.

Importance sampling

Želimo procjeniti pomoću MC simulacija vrijednost određenog integrala.

Neka je dan integral $\int_D f(x) dx$ i želimo taj integral zapisati na način da je funkcija f jednaka produktu dviju funkcija g i p pri čemu je p funkcija gustoće neke slučajne varijable koju znamo lako izgenerirati.

Izbor funkcija g i p će nam odrediti varijancu procjenitelja $\hat{\theta}$.

Intuitivno pravilo (Princip Importane sampling-a): Generiraj (uzorkuj) više kad su vrijednosti od $|f|$ veće.

Osnovna ideja:

$$\theta = \int_D f(x) dx = \int_D \frac{f(x)}{\phi(x)} \phi(x) dx,$$

gdje je $\phi(x)$ funkcija gustoće neke slučajne varijable X .

Funkcija $\phi(x)$ se zove IS funkcija (Importance sampling function). Kako procjenjujemo integral θ ?

Dva koraka za procjenu:

- 1 Generirajmo uzorak duljine m iz distribucije s funkcijom gustoće ϕ . Označimo taj uzorak s $X_1, \dots, X_m$.
- 2 Izračunajmo nepristranu procjenu integrala

$$\hat{\theta} = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^m \frac{f(X_i)}{\phi(X_i)}.$$

Kako izabrati IS funkciju

Poželjna svojstva:

- pogodna Monte Carlo svojstva (jednostavno generiranje slučajnih brojeva)
- Repovi IS funkcije ϕ ne bi smjeli biti oštriji od repova podintegralne funkcije f
- IS funkcija bi trebala dobro “oponašati” funkciju f .

Uobičajeno je

- odabrati parametarsku porodicu of funkcija gustoća ϕ_λ i tada
- odabrati λ tako da je ϕ_λ što sličnija f (po odabranim svojstvima).

U praksi biramo funkciju ϕ na način da kvocijent $\frac{|f|}{\phi}$ bude približno konstanta.

10. zadaća: rok za predaju 18.6.

Zadaća se nalazi u folderu Zadaće na MERLINU.

UPUTE: Svaki zadatak iz zadaće mora biti u svom .sas programu. Sve .sas programe nazovite na način *prezime_ime_zad1.sas*, ako je npr. 1.zadatak u pitanju, itd. Sve što radite u zadaćama mora biti u obliku koda (možete koristiti sve dostupne materijale da dobijete tražene rezultate, ali sve mora biti napisano u obliku koda).